

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN-2019-750

1.10.2019

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – rettsvillfarelse – endering av informasjon på TFF og Statens vegvesens nettsider ifbm. forskriftsendring.

Klager ble ilagt et gebyr for uforsikret motorvogn for perioden 27.8.18–30.8.18. Gebyret ble ilagt i forbindelse med et eierskifte. Tidligere eier leverte inn salgsmeldingen elektronisk den 27.8.18, og klager godtok salgsmeldingen den 29.8.18. Basert på informasjonen klager fikk på Trafikkforsikringsforeningen og Statens vegvesen sine nettsider la han til grunn at han hadde tre døgn etter vedtaksdatoen for salgsmeldingen til å tegne forsikring. Klager anførte at gebyret må ettergis fordi at han ble usatt for rettsvillfarelse, som følge av informasjonen på Trafikkforsikringsforeningens nettside og lenkene mellom Statens vegvesens nettsider og Trafikkforsikringsforeningens nettside. Nemnda kom til at det ikke var grunnlag for å dispensere fra det ilagte gebyret, og la blant annet vekt på at det lå innenfor klagers kontroll å undersøke hvilke regler som gjaldt før han inngikk avtalen om kjøp av kjøretøyet, og at det også lå innenfor hans kontroll å tegne forsikring tidligere den uka kjøpet fant sted.

Saksfremstilling

Saken gjelder at Trafikkforsikringsforeningen den 30.8.18 ila klager et gebyr for uforsikret motorvogn. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 27.8.18 til og med 30.8.18.

Salgsmelding vedrørende klagers kjøp av kjøretøyet ble levert til Statens vegvesen den 29.8.18. Oppgitt salgsdato i salgsmeldingen var den 27.8.18. Det er fremlagt brev fra Statens vegvesen om vedtak for eierskifte. Forsikring ble tegnet den 31.8.18.

Klager har redegjort for at eierskiftet fant sted mellom ham og hans onkel, og at hans onkel leverte salgsmeldingen elektronisk den 27.8.18. Klager godtok deretter salgsmeldingen den 29.8.18.

Klager har redegjort for at han i forbindelse med eierskiftet søkte informasjon på Statens vegvesen sine nettsider. Klager har redegjort for at Statens vegvesens sin nettside hadde flere lenker til Trafikkforsikringsforeningens nettside, og klager har fremlagt flere av disse lenkene, samt skjermdumper fra Trafikkforsikringsforeningens nettsider. Lenkene oppga at forsikringsplikten oppsto fra vedtaksdatoen, og ikke fra salgsdatoen i salgsmeldingen.

Klager har i e-post til Finansklagenemnda blant annet skrevet at:

Den linken jeg sendte til dere var den 12 september oppdatert, men viste enda til at kjøper blir eier av kjøretøyet fra vedtaksdato. Dette er med publikasjonsdato 5 mars, som jeg har vist skjermdump til. Denne linken har før, under og etter både mitt hendelsesforløp og lovendring vært den samme.

Klager har videre redegjort for at han etter å ha søkt informasjon på de aktuelle nettsidene la til grunn at forsikringsplikten oppsto ved vedtaksdatoen. Klager innrettet seg derfor etter dette,

herunder forventet med å godkjenne salgsmeldingen til et tidspunkt han kunne tegne forsikring innen tre dager.

Klager har også fremlagt en film av informasjonen på Trafikksforsikringsforeningens nettsider. Klager har redegjort for at filmen ble spilt inn den 29.12.18. Det fremgår av filmen at klager åpner ulike sider og lenker på Statens vegvesens og Trafikksforsikringsforeningens nettside.

Trafikksforsikringsforeningen har kommentert klagers anførsler om endringen av nettsiden og fremlagt en intern e-post angående oppdateringen av nettsiden i forbindelse med endringen av gebyrforskriften. Det fremgår av e-posten at informasjonen på nettsiden om vedtaksdato ble endret mellom kl. 15.00 og 15.30 den 31.8.18. Bakgrunnen for dette var at teksten skulle være oppdatert påfølgende dag ved tidspunktet forskriftsendringen trådte i kraft.

Det fremgikk videre blant annet av den interne e-posten at:

(...) tipset med om at endringene om vedtaksdato er lagt ut, og at jeg kunne se på det. (...) Det som står på tff.no er altså ikke helt presist, da det i følge SVV kan være slik at medier på selgersiden signerer senere og derfor påvirker vedtaksdato. Hvilke vurderinger har dere gjort ift situasjoner hvor selger (eller kjøper) viser til tekst på tff.no, og mener at dato for når forsikringsplikten gikk fra selger til kjøper ikke stemmer med hva som er beskrevet på tff.no?.

Trafikksforsikringsforeningen har i forbindelse med behandlingen av saken i nemnda redegjort for at deres Web-ansvarlig kontinuerlig oppdaterer Trafikksforsikringsforeningens nettsider.

Trafikksforsikringsforeningen har fremlagt hvilken informasjon som tidligere fremgikk av nettsiden, og at det fra 13.3.18 til 31.8.19 fremgikk av siden "har du kjøpt kjøretøyet" at:

Kjøper blir offisiell eier av kjøretøyet på datoen **selger** oppgir som salgsdato i salgsmeldingen. Forsikringsplikten for ny eier oppstår på registrert salgsdato, selv om salgsmeldingen kommer inn senere. (...) Dersom du har kjøpt et kjøretøy er du dermed forsikringspliktig fra salgsdatoen som er oppgitt i motorvognregisteret, selv om salgsmelding og omregistrering registreres senere. (...)

Videre fremgikk det at informasjonen ble endret den 31.8.19 kl. 13.33, og at det etter dette fremgikk av siden "har du kjøpt kjøretøyet" at:

Kjøper blir eier av kjøretøyet den datoen kjøper godkjenner salgsmeldingen på nett (vedtaksdato). Ved bruk av salgsmelding på papir blir vedtaksdato tidspunkt salgsmeldingen registreres i Statens vegvesens motorvognregister. (...)

Forsikringsplikten for ny eier/kjøper oppstår fra og med vedtaksdatoen. Det betyr at ny eier må tegne egen forsikring på kjøretøyet. (...)

Klager har redegjort for at han var reell eier av kjøretøyet i gebyrperioden.

Etter å ha mottatt sekretariatets vurdering den 13.11.18, ba klager om en ny vurdering av sekretariatet på bakgrunn av misforståelser i saksforløpet. Sekretariatet skrev deretter et nytt brev til klager den 16.1.19. Klager kom igjen tilbake til sekretariatet, som skrev en ny vurdering til klager den 30.4.19. Klager var fortsatt ikke enig i vurderingen, og saken ble overført til nemnd. Etter klagers eget ønske ble saken derimot behandlet av sekretariatet på nytt den 19.6.19. Klager var fortsatt uenig med sekretariatets vurdering, og saken ble deretter overført til nemndsbehandling.

Klager har anført at gebyret må ettergis som følge av hans rettsvillfarelse.

Klager har i sitt krav om nemnd presisert at han har blitt utsatt for/påført rettsvillfarelse, og at saken ikke omhandler rettuvitenhet eller alminnelig rettsvillfarelse.

I forbindelse med eierskifte søkte klager informasjon på Statens vegvesen sine nettsider, og dens lenker til Trafikksforsikringsforeningens nettside ga misvisende informasjon. Det ble på Trafikksforsikringsforeningens nettside opplyst om at forsikringsplikten oppsto på vedtaksdato, og klager innrettet seg følgelig etter dette. Hele klagers handlingsmønster bygger under at han

trodde forsikringsplikten oppsto ved vedtaksdatoen. Trafikksforsikringsforeningen har trolig ikke hatt oversikt over lenkene som omhandlet vedtaksdato, og det har blitt publisert nye sider uten at de eldre versjonene har blitt slettet eller endret. Klager har blant annet skrevet at det han "tror som har skjedd er at det har tidligere i år blitt lagt nye vedlegg/adressesøk på vedtaksdato uten av de av eldre dato har blitt slettet/fjernes. Således har (Trafikksforsikringsforeningen) operert med en fornyet versjon som ikke Statens vegvesen brukte."

Klager har redegjort for at han ikke er helt sikker på når han undersøkte Statens vegvesens nettside, med videre lenker til Trafikksforsikringsforeningens nettside. Dette skjedde for mange måneder siden. Lenken til Trafikksforsikringsforeningens nettsider hadde uansett før, under og etter hendelsesforløpet for eierskiftet, og lovendring, vært den samme. Det er derfor ikke av betydning når Trafikksforsikringsforeningen oppdaterte nettsiden. Trafikksforsikringsforeningens anførsel om at klager sjekket nettsidene 31.8.18, etter å ha mottatt gebyrkravet, er derfor uten betydning. Videre ble brevet fra Trafikksforsikringsforeningen utsendt 30.8.18, og på bakgrunn av normal leveringstid for posten hadde klager derfor ikke mottatt brevet 31.8.18.

I sitt krav om nemnd har klager anført at nettsiden trolig ble endret mellom 9.9.18 og 19.9.18, etter han var i kontakt med Trafikksforsikringsforeningen. Endringen gjaldt ikke hele nettsiden. Trafikksforsikringsforeningen har ikke hatt oversikt over alle lenker mellom Statens vegvesen og Trafikksforsikringsforeningens nettside.

Klager har videre anført at informasjonen på Trafikksforsikringsforeningens nettside var villedende og avsporende, og at Trafikksforsikringsforeningen også innrømmer dette i den interne e-posten. Web-ansvarlig for Trafikksforsikringsforeningen skrev blant annet at "(d)et som står på tff.no er altså ikke helt presist".

Trafikksforsikringsforeningen har anført at gebyret er korrekt ilagt, og at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon fra det ilagte gebyret. Nettsiden ble endret fredag den 31.8.18 i tidsrommet kl. 15.00-15.30. Gebyret var allerede ilagt da nettsiden ble endret. Videre forsikret klager kjøretøyet den 31.8.18 kl. 14.35, altså før nettsiden ble endret. Selv om den nye veiledningen har blitt lagt ut noen timer før forskriftendringens ikrafttredelse, har dette ikke hatt innvirkning på gebyret som klager har fått. Klager har selv redegjort for at han ville undersøke forsikring fredag den 31.8.18. Det er dermed ikke informasjonen på våre nettsider om vedtaksdato som har ført til at klager først forsikret kjøretøyet den 31.8.18. Endringen av nettsiden hadde derfor ikke påvirket gebyret for perioden 27.8.18–30.8.18.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Hovedspørsmålet i saken er om det bør gis dispensasjon for det ilagte gebyret fordi klager fikk misvisende informasjon fra det de organer som er satt til å administrere registrering av kjøretøyer og illeggelse av gebyr.

Selger av kjøretøyet sendte mandag 27.8.18 elektronisk melding til Motorvognregisteret om salg av det aktuelle kjøretøyet. Klager godtok salget ved å gi melding elektronisk til registeret onsdag 29.8.18.

Gebyrforskriften § 4 andre ledd lød fra 1.3.18 slik:

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med datoen for eierskifte, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn etter eierskifte.

Bestemmelsen ble endret og lød med virkning fra og med 1.9.18 slik:

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med vedtak om eierskifte, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen.

Eierskifte ble etter den opprinnelige bestemmelsen ansett for å ha skjedd den dagen selger daterte sin underskrift på salgsmeldingen (papir). Hvis selger og kjøper opererte med forskjellige datoer, ble selgers datering lagt til grunn for eierskiftet. Ved udaterte salgsmeldinger ble eierskiftet ansett for å ha skjedd den dagen meldingen innkom Statens vegvesen. Elektroniske salgsmeldinger ble behandlet på samme måte; den dagen selger sendte inn salgsmeldingen ble ansett som dagen for eierskiftet. Nemnda viser om dette til høringsforslag fra Statens vegvesen datert 13.6.18 (Ref. 17-181496-6).

I høringsforslaget påpekte vegvesenet at bestemmelsen fra 1.3.18 hadde uheldige konsekvenser i to tilfeller. For det første når det gikk noen tid mellom selgers datering på papirmeldingen og kjøpers undertegning. Derrest ved bruk av selvbetjeningsløsningen "Salgsmelding på nett" der kjøper har ti dager på å godkjenne meldingen. Hvis kjøperen brukte mer enn tre dager på den elektroniske godkjenningen, ble vedkommende ilagt gebyr.

Bestemmelsen som trådte i kraft 1.9.18, var ment å bøte på disse uheldige forholdene ved å legge inn vedtaksdatoen; den dagen meldingen ble registrert i Motorvognregisteret.

Nemnda har i tidligere avgjørelser bygget på at eierskifter som fant sted før forskriftsendingen, må bedømmes etter de regler som gjaldt på dette tidspunktet.

Både selger og kjøper har i dette tilfellet bekreftet salget/kjøpet før den endrede forskriften trådte i kraft, henholdsvis 27. og 29.8.18, og nemnda legger derfor til grunn at det er den opprinnelige bestemmelsen som gjelder.

Det neste spørsmålet blir om klager har gjort det overveiende sannsynlig at det ble gitt misvisende opplysninger om bestemmelsenes innhold, særlig på hjemmesiden til Trafikksforsikringsforeningen.

Trafikksforsikringsforeningen har fremlagt dokumentasjon som viser at det under fanen "du har kjøpt kjøretøyet/er ny eier" ble opplyst blant annet følgende fra siden ble opprettet 13.3.18:

Kjøper blir offisiell eier av kjøretøyet på datoen **selger** oppgir som salgsdato i salgsmeldingen.
Forsikringsplikten for ny eier oppstår på registrert salgsdato, selv om salgsmeldingen kommer inn senere.

Dette ble endret fredag 31.8.18 kl. 13.33. Fra dette tidspunktet het det blant annet:

Kjøper blir eier av kjøretøyet den datoen kjøper godkjenner salgsmeldingen på nett(vedtaksdato).

Informasjon om rettsreglene på det området man beveger seg inn på, i dette tilfellet kjøp av kjøretøy, må søkes på forhånd slik at man vet hvilke regler som gjelder og kan innrette seg etter det. Lover og forskrifter kunngjøres på behørig måte, og den sikreste informasjonen får man ved selv å lese reglene og ved å kontakte de som administrerer ordningen ved behov.

Etter nemndas syn viser den fremlagte dokumentasjon at informasjonen som lå tilgjengelig var korrekt både før og etter endringen 1.9.18, og at vedtaksdatoen som utgangspunkt for beregningen av fristen for å tegne forsikring, først var tilgjengelig på ettermiddagen fredag 31.8.18. Klager har forklart at han var på arbeid mandag–torsdag, og at han derfor bestemte seg for å ordne ny forsikring fredagen den 31.8.18.

Slik nemnda ser det, lå det innenfor klagers kontroll å undersøke hvilke regler som gjaldt før han inngikk avtale med selger om kjøpet, og det lå også innenfor hans kontroll å tegne forsikring tidligere den uka kjøpet fant sted. Forsikringer kan tegnes på nett hele døgnet. Hadde han søkt informasjonen på et tidligere tidspunkt, ville han sett at plikten til å betale gebyr begynte å løpe fra og med den dagen eierskiftet fant sted, nærmere bestemt den dagen selger sendte inn meldingen, i dette tilfellet 27.8.18.

Klager har med styrke fremhevet at han skaffet informasjonen forut for fredag 31.8.18. Som det fremgår av det ovenstående finner nemnda ikke at han har godtgjort dette. Legger man til grunn at han skaffet seg informasjonen etter at endringen ble publisert, kan han imidlertid ha blitt villedet ved at det under fanen er oppgitt publiseringsdato. Han har oppgitt 5.3.18. Det er den datoen fanen "du har solgt kjøretøyet?" ble publisert i sin helhet første gang. Dette kan forstås slik at den informasjonen som man kunne lese etter endringen kl. 13.33 den 31.8.18, hadde ligget der fra 5.3.18, men sistnevnte dato angir i virkeligheten bare første dag for publisering av helsiden. At selve siden senere er endret kommer ikke frem her. Skaffet han seg informasjonen først etter endringen 31.8.18, kan den mulige misforståelsen imidlertid ikke ha virket inn, idet gebyrperioden ble avsluttet dagen før.

Nemnda er etter dette kommet til at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon i dette tilfellet, og klager plikter følgelig å betale gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikksforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Hanne Sofie Nøklegaard (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).